Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputationum phylosophicorum pars III. s. physica particularis - Cod. Ettenheim-Münster 229

Archert, Ignatius Ioannus Franc.

[s.l.], 1730

Quaestio 3ia

urn:nbn:de:bsz:31-120397

Visual Library

àbq; eo? unq diffusione in subitis terroribg sese; atq; inde pallore oris.

Tractatio 2da
De
Generaoe

Tertius hic aiae vegetativae actus est ad conservaoem speciei inserviens. utpote qua brevi tpris spacio deficeret nisi viventi ad statum et perfectionem naeiter sibi debitam deductum corruptioni suâ cessi concedit aliud sibi simile generat. circa hanc mea duo examinabimus, 1o utrum in generaoe viventis detur successio alis. 2o quanam sit eius sponte nostend. sit agitis. Num 5 bus

Articulus 1us
Utrum in generaoe viventis
detur successio alar.

Ohi quaestio haec moveri solet de qibg est, praecipua difficultatem habet in hoie, quod in quo generatur cum hoc initio dum organa sunt adhuc sit valde imperfecta et qui nisi ad alie reddat vegetaoe apta statim infundatur aia praecise vegetativa, postea vero, qdo organa aliquanto perfectius sunt elaborata et idonea, tum ad aliendas etiam sedes aia pura vegetativa succedat alia. quae sit vegetativa et sensitiva simul ac demum organis adhuc perfectius elaboratis prout fieri communiter censetur in masculis circa diem 40gesimum in foeminis vero circa diem quadragesimum expulsa priore aia vegetativa tum ac sensitiva infundatur a Deo aia 3ia quae non tm sit vegetativa ac sensitiva sed insuper etiam raolis, an vero initio statim qdo vetg. aats, et alias operaoes vitales eliciere incipit infoetus ab aa raoli informetur. Anteà D. Al: cum Thom: commun: Suar: maur: aliisq; posteriorem defendit D. Tho: cum schola Scotist: Div: Al: Mag: 1o Arria: Oviedo Compt: de Bened: cum commun recentiorum tenent oppositum indium qui seleam. ut adeo ab initio usque dum antea sit valde probli. itaq; ex raoe potius dicendum è dubium. Num: 5 2 u

Num 48 u.

Quaeritur, [illegible] generatione inventi dari successio aliqua
per continuo stagnato [illegible]. [illegible] est necesse, [illegible] successioni
in generatione inventi eiusdem hominis. quod dari [illegible] [illegible]
nae et Diguntantur nae tendunt ad [illegible] [illegible] brevia
[illegible] multis [illegible] [illegible] sine necesse, prout [illegible] multis [illegible]
si [illegible]erent, successive [illegible] [illegible], quod intendunt generatione
hominis. a vero [illegible] [illegible] [illegible] ex solutione obitionum. Si positive
[illegible] aliqua necesse, aut [illegible] [illegible] successionis [illegible] in gen-
[illegible] humani, tunc [illegible] maxime [illegible] [illegible], quod tunc, quod [illegible]
[illegible] [illegible] humanitum; nondum datis sufficiente dispositione
et organa [illegible] [illegible] atqui [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] est quod
[illegible] [illegible] dispositiones et organa sufficienta [illegible] [illegible]
[illegible] necessarii tales dispositiones et organa quae
sufficiunt [illegible] [illegible] ad [illegible] operationem [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] tales dispositiones [illegible] organa
quae sufficiunt ad aliquas [illegible] operationes proprias [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod tales dispositiones et talia organa
ad infusionem [illegible] [illegible] requirantur, alias [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] post in utero materno. imo
nequidem extra uterum maternum antequam [illegible] [illegible]
etiam [illegible] [illegible] sensitivas deberet dari aliqua successio, cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] elaborentur organa [illegible] aliis; sed
neque [illegible] [illegible] quod tales dispositiones et organa [illegible]
[illegible] tunc. quod [illegible] [illegible] humanum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] humani [illegible] datis dispositionem et organa, quae sufficiunt
ad operationes [illegible] vegetativae [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible]
specialiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] organa [illegible]. tunc datis dispositione et
organa, quae sufficiunt ad aliquas [illegible] operationes proprias [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sufficienti fundamento [illegible] [illegible]
operationes [illegible] proprie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg

infusionem adversariorum qui vetus latentes in semine in statu humano ad vegetativam qualemcunque sed determinate huius speciei ac essentialiter diversa a qualibet una alia anima vegetativa brutorum aut plantarum, in quantum ea sola vegetativa exigit collectionem accidentium quae nulla alia anima vegetativa exigit; et elicit tales operationes quales nulla alia anima vegetativa elicit, dum elaborat organa pro anima rationali. Dico denique quod aliàs explicari non posset ab adversariis quomodo foetus humanus in actu differat essentialiter a planta [illegible] a bruto, et cur homo non dicatur generare plantam et brutum antequam generet hominem. Quod

Solvuntur objectiones

Objicitur: 1° Script. Exod. 21: v. 22. iuxta versionem 70 interpretum, quae magnae in ecclesia auctoritatis est, Deus Iudaeis hanc legem statuit: qui percusserit mulierem praegnantem, et illa abortum fecerit, si foetus erit formatus, dabit animam pro anima; si non fuerat formatus, mulctabitur pecunia. Quo loco Scriptura supponit foetum non esse animatum anima rationali, nisi iam sit formatus organice, nisi enim hoc supponeret non esset ratio, cur lex ferret poenam capitis in eum, qui causaret abortum foetus formati, et illum [illegible] qui causaret foetus abortum non formati; ac committeret homicidium [illegible] ille, qui causaret abortum foetus formati; sed si foetus non animatur anima rationali nisi sit formatus, infusio debet ante infusionem animae rationalis admitti aliqua anima vegetativa et sensitiva, ex certo videatur foetum etiam non formatum vivere utramque vitam, animam vegetativam et sensitivam. Resp. in textu vulgatae versionis quae summae in ecclesia auctoritatis est, non loqui de morte infantis seu foetus materni sed de morte matris; ita enim habet: Si rixati fuerint viri et percusserit quis mulierem praegnantem et abortivum quidem fecerit sed ipsa vixerit subiacebit damno quantum maritus mulieris expetierit et arbitri iudicaverint; sin autem mors eius fuerit subsecuta reddet animam pro anima. Sed quamvis etiam versio 70 interpretum magna in ecclesia auctoritatis sit tamen [illegible] [illegible] etc. [illegible] [illegible] [illegible] n. etsi enim foetus etiam ante perfectionem illam de qua [illegible] textus videtur loqui, animatus sit anima rationali, [illegible] tamen [illegible] statueret poenam capitis in eum, qui causaret abortum foetus iam formati [illegible] Num. 59

mihi videtur: qui causaret abortum fœtus non formati, nam leges capitales quæ feruntur in homicidas supponunt delictum certum et tale, de quo reus convinci possit. Talis non est certitudo nisi fœtus jam animatus fuerat; qui causaret abortum fœtus quando fœtus est in statu adhuc dubio et insufficienter dubium est, num fœtus an jam informatus esset anima rationali et quod constet, an is qui causaret abortum fœtus adhuc informis esset homicida, an non, in dubio autem favendum est reo. Et quamvis legislator immediatus in casu præsenti fuerit ipse Deus, cui nihil dubium est in naturis; ipsi tamen legis executio commissa fuit judicibus humanis, qui in casu quo fieret abortus fœtus humani certum judicium de facto homicidio ferre moraliter non poterant. 2° Longe plura pericula subibat fœtus ante perfectam formationem quam post illam, adeoque vita infantis jam formati utpote plurimis periculis defuncta moraliter multo stabilior est, quam vita fœtus nondum ita formati. Fuit etiam ceteris partus magis æstimantur bona et fortunæ quæ jam innumeris periculis obnoxia fuit. Potuit itaque Deus et quidem jure merito majorem pœnam statuere in eum qui formatum fœtum occideret.

Num: 604 Ob 2° auctor: S. Can: decreta S: Can: videntur supponere quod detur successio animæ, quod datur pro. Ex cap: Quod vero Sicut, cap: de homicidio voluntario et cap: Sicut. 20 eodem titulo ubi decernitur non committi homicidium ab eo qui fœtum occidit ante infusionem animæ rationalis, committi econtra si post diem quadragesimum fuit factum: quod supponunt ante infusionem animæ rationalis aliam præcedere animam vegetativam et post fœtus occidi, jam quod occiditur debebat animatum constare. Theologi et Canon: communiter docent aliquem qui procurat abortum ante diem 40 peccare quidem graviter, non tamen incurrere irregularitatem quam dumtaxat incurrunt homicidæ, quod supponere videtur fœtum ante diem 30 non animatum anima rationali, quod animatus alia anima. Certum enim est fœtum ante diem 30 vivere; vegetatur enim et sentit, quando pungatur se contrahit. R: 1° Decreta quod datur

posset cc. certo aut prob. nc. quo Sacri Canones
videntur alicubi supponere dari successionem animarum
in hoc ipso indicant, hanc sententiam esse veram sed dicere
probabile: invero magis in hac Controversia pure speculant
medium quoddam volunt decidere utrasque diversis Cardin:
palam, quia ergo supposuerunt illam sententiam. qui
volebant sequi illam regulam iuris, quae ait favores
sunt ampliandi, odia restringenda. vel illam in dubio
favendum esse reo; cum enim ibidem ferenda esset censura
contra illos qui procurarent aut causarent abortum fetus
iam animati et sententia quae tenet animam rationalem non nisi
30 minimum aut 40 iam die infundi magis faveret illis
qui, animati abortus rei forent voluit, sacer Judex ele-
ctio supponere illam potius sententiam quam oppositam;
quae pro hominibus reis magis rigida. adeoque etiam magis
odiosa esset. capitulum Sicut non dicit: qui fetum dederit
sed qui procuravent abortum antequam infundatur anima rationalis
prout dari ante abortus quasi esset fetus necdum
sit animatus: ad ostendendum eadem est responsio Theol: enim
et Canon: opposita sequitur sententiam, quae magis favet reo,
quamvis hoc ipso videntur illam esse veriorem. ostendit hanc
in praxi aut medium indecisa relinquunt, quoniam non vult
Ecclesia incurrere irregularitatem nisi illum, qui
certo commisit homicidium per hominem ante 30 diem vel in-
certum, cum in incerto sit quando infundatur anima rationalis.
illi enim qui admittunt successionem animarum aiunt quod
infundatur anima rationalis 30mo aut 40mo; qui vero non admittunt
successionem animarum volunt saltem plerasque illam infundi circa
diem 7mum aliqui medicorum illam statim die 3tio infundi
asserunt. quod sit ante diem die nos fatum sine die ingeni
ad rationalem. quo adversarii dicunt illam animari ab aura vegetativa.

Obiectio autor: pro his, dicitur Lib 3o de gener: animal. C3. de con Num 60 ...
.... animal ita scripto: quod non in ipso habet vegetativam
potentiam ... a paulo post ... sensitivam quam ad esse

spiré praedente receipi et raole quia hoc é certum est, in
an simul et aal sit et hó nec aal et equus eadem,
in caeteris aabz raó e: go mala phw dats succesio aarw
spca. dc. go mala phw dats succesio aarw quodoperaoes
ecx, quad ipsa operaow principii nánc. phg pbbg nihil
aliud vult qm qd in vrgente raol gó entis rgtreas,
dem sensaar, denique ratioi onaoes

Num 61 ms. urgebis: go mala phw dats succesio etiam ipsorum principiorum
ait am expresse aal sensuale si: in operaoe ato sensuali
spiré praedente receipi. go nulla responsio. dr na. raoe aal
taal sa: ait aal sensuale in actu ad spiré praedenti receipi
c. aal sensuale in actu io n. dubitergó phg quod rola sit,
fatw tum and io qdo elicere operaoes rgtvas, postea
spsoas et denique raoles.

Num 63 ms. urgebis: 2o Explicaoe etiam Confuta in favore nra Sentea
go hoc ipso é nulla. dr na. explicaoe hac suadent raoe
in leves nam io in é manifestatw illo incipere operaoibz ipsu
principiú. ita c. 2 polit: Cum de pueris ait si pueris
ora et concupiscea statim insit. at raó et mens praedente
aetate in illis fieri nata sit. ubi phg manifeste lqts
aaw de operaobz raoi et mentis, raante de ipsa raoe
et mente dicat pueris inest hoes. 2o ait phg certum
atque manifestum esse qd aal vgbtle sequatur sensualis ipsd
in prius dici in veritate si p aal in operao sed ipsa operes
principalis algts. certa enim atque manifesta est Sentea
cuius opposita improbior et falsa atque oblivio é. 3io et potiss
in eo ipso textu ait phg in fieri simul aal et equum
fieri in simul sit aal et hó. ex quo patet: qd si noe tota
algts ipsu principiu et in operao in quocunque aal sit prius
quod aa: quia fertil ord: ipsa: adeoque debebit hoc
equus dici in mea vgtbli, deni da sbva, denique raa equina
quod ille pater clarius admittit quidem. Sed contra communem
sententiam quia aliae statant p successione aarw: nec quivis non
cw videatur in termini absurda: quod nulli hoes p hw exponere

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

cum aliis nta ms non loquatur nisi de successione operationum, quae in equo et quorumque aliorum adsunt, jo sunt qualigeneae et omnes et viventi nimirum vegetiva et sensitiva; postea vero ubi nimirum organa plene absoluta et perfecta sunt alia mutis proprie huic determinata species, quae in equo sunt similibus.

Object. aia est actus primus corporis organici; sed aia rationalis non potest uniri nisi corpori organico seu organizato tali organizatione quae conveniat aiae rationali: sed vetus humanus tunc quo incipit vivere non habet organizationem competentem aiae rationali; quod ergo. R. dia. aia est actus primus corporis organici hoc est exigens corpus organicum, aliamque organizationem potens perficere ea. Neg. sia. ea praesupponens organizationem perfectam na et rc. quod aia rationalis non potest uniri nisi corpori iam organizato organizatione perfecta conveniente tali aiae nc. organizatae saltem imperfecta dependenter a qua possit perficere organizatum perfecte cc. Si aia exigeret corpus iam ja sui infusione perfecte organizatum, nec deus dum ante eo infundi posset, quia neque tunc organa sunt perfecta. Num 63

Obj. 2do aia rationalis non potest remanere in corpore abscisso capite, quod neque potest dici in statu adhuc informi. pc. ideo non potest remanere in corpore abscisso capite, quia non haberet modo debito modo organizatum; atqui etiam in statu informi, ita non habet: quod etiam in illo non potest remanere. R. 1o Sunt ex adversariis utrum in corpore tunc esse possit esse aliqua aia vegetiva, aut sensitiva, qualem ponunt in statu adhuc informi. R. 2o Ca. nc. disparitas in qua in corpore abscisso capite non utrum non dantur ista organa perfecta et absoluta, sed ne quidem imperfecta et perfectibilia; in statu vero humano antequam infundatur aia rationalis, dantur iam organa perfecta et perfectibilia, seu talia, quae ab aia rationali perfici et ad statum perfectum duci possunt. Num 64

Dices 3o aia non potest poni in corpore leonis quod nec in statu humano tunc id incipit animari, quia statu humanus habet organizatione Num 66

conge mi [illegible] qm habeat corp. leonis. R. 10 Fo. item
ex adversarij an in corpore leonis poni poss. aā vegetans
distincta aā raōli subordinata. R. 10 nc. aā raōli debet
poni in maā non qualicunq. sed tali: quae sit non solum formata,
saltem inchoative sit formata in forma corporis organici humani
seu in maā tali, quae habeat saltem dispositiones requirendo
ac [illegible] aliquid corporē humano. Tali autem maā non est
corpus Organum seu leonis utut in genere suo iam perfectum.

Vnum 6?m. Dices quod saltem aā raōli in tali fatu nondum non habere
[illegible], cum nondum poss. elicere operaōes raōales ad eliciendas
ante operaōes vegetivas aut sensitivas poss. sufficere aā
vegetiva aut sensitiva; alias etiam in plantis admitti posset
aā raōlis. R. nō. Finis sufficiens ob quem in ia statim
factus [illegible] ponatur aā raōlis e. is ipse, quem adversarij
assignant per aā vegetiva subordinata aā raōli nimirum elicere
operaōes vegetivas in qualescunq. quales dantur etiam in
plantis, sed speciales, quae nimirum [illegible] aliquo operandi
operaōes aā raōli proprias ad [illegible] de plantis
R. quod ex adversarijs eniz in plantis non poss. aā vegetiva sub-
ordinata aā raōli. R. sic divina [illegible] ex dictis.

Num 6?m. obj. Si non daretur successio aārum ex aā raōlis statim cito
infunderetur. Tunc plane aā raōles perirent per abortus,
quae alias non perirent. Si daretur successio aārum et aā raōlis
tardius infunderetur. Ergo datur successio aārum. R. da. Tunc
plane aā raōlis per abortus perirent [illegible]. Et ita ut aā
defectus entis non perirent [illegible], et [illegible] ut [illegible]
ante baptismum morerentur et non pervenirent ad aeternam beatitu-
dinem. [illegible] non [illegible] in [illegible] sed in Limbum devenirent
ubi degunt parvuli sine baptismo et [illegible] [illegible]

Num 6?m. [illegible] minime decet bonitatem divinam, ut [illegible] ad perveniret
[illegible] suo supernaturali aeterna neque beatitudine. R. na.

raō ē ipā eiusmodi abortus fiunt providens: et praeter naturam
naā et plas usq, eu aliquo culpa et incuria parentum quam
Deus permittit et permittere potuit; siquidem non potest permittere: ut tot
millia parvulorum inter gentiles: Turcas Judaeos et Christianos
in eo altera veterum matrecorum sine baptismo morerentur
licet enim hujus ad perveniendi finem supernaturalem aeterna recipe
bunt omni: satiari non debet, et ita illa permanet; ut
nullam inde tristitiam, dolorem patiantur, quia ignorabunt
ad se aeternam amisisse gloriam, & certe ob aliam rationem quam
Theologi communiter proferunt.

Articulus 2us.

Utrum sponte nascentia oriantur ex seminibus

Per sponte nascentia hic intelliguntur illa viventia, quae absque Num: 3a
interveniente cultura aut labore passim nascuntur, quorum
semen saepe manifeste et ad sensum ab alio corpore producitur, quae
cum singulis proportionem habeat, hujusmodi effectus sunt
planta varia ex lutis, truncibus, quadratis lapidibus
et interdum ex ipsis stibus aut aliis corporibus enata: item alia
quaedam praesertim insecta, quae etiam ex hujusmodi generatim
ex aliis praesertim putrefactis quotidie prodire videmus
sic sunt rana e lutis paludibus, tinea e vestibus, vermiculi
e caseo et aceto; pediculi e sudore enata aliaq, plurima
hujusmodi animalcula, quae erudite recenset Kyrchengius
in mundo subterraneo, et alii de hominibus vivendi
et eorum [illegible]. Qui nisi antiquorum sententiis celebriores
[illegible] sunt docent. ja [illegible] ē [illegible], ubi sol ubi [illegible] mediante
activitate [illegible] admiruntur et solis [illegible] avibus attribuunt, ita
etiam qui praesentis aetate solis avibus [illegible] hujusmodi
vivea delegant, ubi sunt [illegible]. Ceterum [illegible]
qui volunt [illegible] hujusmodi viventia nasci ex seminibus
partim sub [illegible] [illegible] principio & deo ubique diffusis
partim ab ipsis plantis aut [illegible] cum [illegible] saepe non [illegible]

speciei decisis ut gaza versus dispersis, ac iā ante
aliā aā, qm postea deprehendimus in foetibus gra
sertea denique aliorum ē, qui recitatis his casibus inferioribus
ad altiores ingisq universales astras scilicet angelos
Deumq confugiunt, jā sertea iā superingm ghcā univ
versali. Solum rgts hic restat discutiendum, numqq ista
sertea caā sufficit unica bene posse explicari, an vero ob
nostras ev 3iā sertea confugiendi ad caas universales
astra nimirum angelos ē Deum zfdz, ad hanc qstem Re
sio.

Num: 17mus. probabilius orā sponte nascēa oriuntur ex seminibus
p: cio jo autor: B: Aug: L: 3. de Trin: c7. et B:
Thom: p1. q. 115. a2. et plorū recentiorum, quas
inter eminet p: Athanasius Chyrcherus. q: L: in
mundi subterranei mād hanc scissure strabat.

Num: 18vus. B: Aūo rāoe, plā, qu alias omnerant tmei sponte
nascēa oriuntur ex seminibus qo idē dicendum de aliq
nisi aliunde obstet gravior rāo contra vides bona corraā
ēn nobis ē ā nos rei ibg argtis ad ming ratio nisi de
prehendatur aliqua rāo, disparitas: p: itaq: a plis
experientiis ex gto paremā seligo: j: itaq: credit probae
quaerant agit putabant velut pomo ex arboribus deciderc
vē fragmentis navium enasci, certo deprehendtur fiori
ovis generari, cum ēn in mari glaciali innumeri strab
ilentur anseres et anates, aucta alia volucri, ut asseru
navigantur in-referunt ibi commorantem incredibilem
avium copia in glacie deponunt, hec vero soluta glacie
in circumeita littora ejiciuntur, ibiq ē solis calore
vē ut alij testes ictū ā volucribus incubantur excluduntur

2. muscae, quae integra subinde granaria evacuant
ex semine pariter nasci observatae sunt, testis enim calamus
nunquam possit hanc in granaria sub dogmate ... nisi ejus
vermiculi quidam, quorum alii scalibus, alii vero nigri, in
granaria intrarant, alii vero semel admissi brevi tempore
mira foecunditate integra vermiculorum agmina producunt
quae ubi frumentum avide depasta sunt, alis rapide
e granario se subducunt. 3. Denique, quae ex putre=
factis carnibus nascuntur, insignia inter alia experimentum
Francisci Redi. cum enim hic vasis vitreis uti ... solitus
carnem incluserit, ne unquam quidem vermis ex ea putre=
facta erumpere visus est, cum autem velo Neapolitano vas,
in quo posita erat caro, subduxisset, ut aer quidem subiret,
culices autem et vermiculi ingredi non possent, ex carne corrupta
nullus demum vermis prodire visus est, cum enim muscae
carnes ova in vero ipso ... ... quandoquidem ... consuli
comedat, adeoque caro brevi tempore verminare incipiat.

Ergo nullo sponte nascentia plerumque nisi dicantur ovis, e ... Num. 73
seminibus, tunc in plus casibus ... ad ... aliquibus
... admitti nisi aliunde ostendatur ... ex sem=
inibus generari, quod in piscibus, ... nec avia, nec astra nec
angeli possunt ... ... in
... universalibus ... ... hac ratione ex eo, quia
alias ... ... possent, cum Deus, angeli vel astra ex hac
... potius viventis speciei ducant ... ...
animal ex ... ... ex alio alia nasci absurdum ... . Ergo.

Ante ... ... anguillae, calida sponte nascentia ... Num: 74
foecunda ... ... ovo ... ... ova ... sunt
... ...

colas prodiisse qui non nequaquam incredibilis est
avula persentiri contemplanti velmius; Nota 2do
pla insecta esse inquietina, modo enim [illegible]
feruntur atque [illegible] insident [illegible] seminibus [illegible]
ut patet in muscis, aliis vermiculis, unde arbores
plantas, flores et quaeque demum insidendo contingunt,
simul contaminant et inficiunt. Nota 3tio insecta
in se ita non differre intrinsece et essentialiter, sed solummodo
specie externa et apparente, sic eruca vitis in-
clusa et assiduo nutrita sibi fingunt, et in bomby-
lones transeunt. sic etiam bombices tandem alas
assumunt, et ex bombicinis suo carcere avolant
Nota 4to pla animalcula esse tam parva et subtilia, ut
libero oculo percipi nequeant, ita in aceto pro semel in-
numera vermiculorum copia per microscopium observatur
cum tamen oculo libero liquor limpidus concluditur; insectorum
semina pariter valde parva et subtilia esse, quae saepe
per alia corpora in partes interiores corporis alicujus vel
[illegible] penetrare possunt. ita in plantas et arbores una cum
succo alimentitio [illegible] attracta videndum est, [illegible]
dem, [illegible] illis [illegible] [illegible] in ligno
vermiculos. Nota 5to semina pla, ut ut sint minutis-
sima tamen habere involucra et cortices, quibus adversus con-
traria defendi queant, patet hoc in seminibus, quae visu
et tactu explorare licet, [illegible] sed plura
quasi pene [illegible] et crustulis [illegible] ac minuta Nota 6to
pla insectorum semina [illegible] [illegible] parte
[illegible] incorrupta; [illegible]
[illegible]

separet [illegible] quia seminum pars interea, potest tamen adhuc salvari, generatione vermiculorum aliquorum interiorum etiam inter haec contraria modo etiam evincit tot inter millena semina salvati, quod nascenti, quod integri semini alii primo existere. Quam ante saepe unum ex millenis illaesum evadere posse, certo videtur ab experientia, quam de ipso [illegible] alimento, nam etiam quandoque praesertim [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] transit in [illegible] aliqui quod non raro quod [illegible] [illegible] in corpore [illegible] illaesum persistat. ita caro volucrum [illegible] solet. [illegible] notatis.

Ob: hoc universim explicari: unde, aut quomodo semina plantarum aut fruticum in eiusmodi loca, ubi produ-venti sponte [illegible] devenerint, ex quo ipsa. experientia innumeris et [illegible] de plantis. nascuntur plantae e saxis sic etiam fungi nascuntur e lapide tiburtino, palma etiam ex statua lapidea Caesaris [illegible] prodijt [illegible] ex tectis, maceriis atque aedificiorum ruinis, sic palma et ficus effloruere, et teste capitolino. 3: ex aquis sic etiam oceani atlantici varijs in locis herbidus aspectu est videre est in lacubus et paludibus. 4. ex arboribus, ex quibus muscus sine ullo semine enascitur. 5. ex animalibus, sic etiam hedera inter cervi cornua, frutices aliqui et similia e tergoribus balenarum prograta fuisse leguntur: 6o e terra nascuntur nascuntur lumbrici, formicae, locustae. 7. ex cibis putrefactis ex caseo integra erumpunt vermiculorum examina, 8. a mortuorum animalium cadaveribus innumera eiusmodi animalculorum copia enascitur. porro ex intestinis praesertim puerorum saepe crescunt vermes, reperti etiam sunt in cerebro humano [illegible] [illegible]. Resp. ad jam experientiam R. fungos non nasci ex lapidibus, sed ex seminibus Num 35.

quæ v. à pluvijs, vel à ventis illuc deferuntur; sive dein
semina hæc ponantur provenire ab alijs fungi eiusdem
speciei; sive sint abortus quidam aliarum plantarum
palma quæ ex cæsaris statua prognata est probabiliter
ortum suum habuit ex semine aut surculo à vento
pluvijs, aut volucribus casu illuc delato. ad 2am
experientiam idem R. et constat responsum ex eo
quia alias non esset ratio, cur tam diversæ species
plantæ in diversis ædificijs aut ædificiorum rud-
eribus passim nascerentur. ad 3am experientiam R.
in aquarum pariter fundo et superficie magna vis
pulverum varijs seminibus imbutorum reperiatur
quæ à ventis maxime illuc defertur, et innumerosa
sobole excrescit. ad 4am experientiam R. muscum istum
nihil aliud esse nisi excrementum arborum etsi esset etiam
singularis vegetabilium species et haberent semina
quæ ab extrinseco ad superficiem et fissuras arborum
deferuntur, indeque congruente nacta materia excrescerentur.
ad 5am experientiam R. cum cat. Chyrchero semel hedera
facile mihi videre robustius caput cervi, ibique; cum aliqua
huiusmodi in talibus præcipue partibus multas sordes
circumferant, inter pulveres sudore impinguatos
radices agere et germinare. De algis et fructibus
fere eadem est ratio, cum ex vastissima illa oceani mostra
adeantes, scapulasq; marinas ex quibus propriis illæ
pullulant, sæpius offerrent, facile fuit contingere, ut
aliq. subinde [illegible] et in fructus tergoris referant
qui postea extra modum in venerabili magnam [illegible] solo

radices suos mittant ac germinent. ad 6 experientia [illegible] hujus
modi calculorum semina aut ovula in terra fuisse
recondita fere sicut formicae sua ovula in suis hypogeis
recondunt. ad 7^m experientia [illegible] adnuntor cur in mare vermes
consueti soleant generare, nisi [illegible] eius huiusmodi alicubi aditus
pateat. ad 8 experientia [illegible] si verminibus illi aut alias
infecta. [illegible] post mortem extante externi haereant adhaer
ere potuisse [illegible] ovi ex seminibus cum alimento assumptis; quod ipsum quasi etiam fit ad 9 experientia. certum
enim videtur, vivendo fere [illegible] aut potu à nobis assumi
qui in variis seminibus sit repertus, quae deinde accedentibus
debitis dispositionibus numerosam sobolem progenerare
putat p. Kyrcherg ideo pueros vermiculis ac
lumbricis scatere, quia potissimum nutriuntur lacte, quod
putredini valde obnoxium et insectorum ovulis
refertum. [illegible] attinet ad scorpiones certum idem
semina alvarum attrahi, constat enim [illegible] in quorum
cerebro reperti sunt scorpiones, fragranti odore basilici
cui scorpiones sunt admodum familiares fuisse delectatos.

Articulus 3^ius.

utrum semina vivant?

Dico 1° semina plantarum et brutorum saltem imperfectorum ~~[illegible]~~
quae nasci videtur extra uterum probabiliter vivunt vita
saltem vegetativa ita praestantium medici et phi. p. 1°. in
seminibus plantarum et brutorum imperfectorum deprehenduntur operationes
vitales ergo vivunt. a [illegible] de seminibus plantarum semen
tritici etc. quam primum terrae mandatur, non crassior illius
pars vel [illegible] tabescit, et partis interior intra cordicem
[illegible], puncta vero germinans, quod communiter corculum
appellatur, ex illo lacte velut chylo primis statim diebus nutritur

mentum sumit, dum incipit [illegible] organa vitae
radices terrae infigere, et consumpto quasi lacte
materno ex terra nutrimentum sollicitus attrahere,
idq; in corpus aequaliter dispergere, atqui hae operaões
sunt ex parte sua vitales: ergo id quod [illegible] instinctu
naturae; quod in [illegible] formicae in granis [illegible] quae
ad suam [illegible] conferuntur, arrodunt punctum germinans [illegible]
[illegible] seminis, ne videlicet sub terra germinet, atque ad
alimentum inutile reddantur p: idea. 2. de seminibus
brutorum punctum saliens in ovo [illegible] punctum germinans
in plantis quod [illegible] medio calore fovetur, mox ordinato
motu se prodit, tenuiores venulas format, easque in vitellum
et albumen ovi extendit, inde alimentum [illegible] ex-
sugit, et miro artificio partes alias, carnem alias, et
ossibus [illegible]: atqui hae sunt [illegible] operaões vitales, ergo

Nume: 27 [illegible] Dico 2o. semina brutorum imperfectorum, quae nasc-
untur extra uterum et ovo, [illegible] cum sensitiva
ita [illegible] recentiores cum medicis [illegible] p: [illegible] semina
[illegible] [illegible] a[illegible] sunt vegetativa: ergo [illegible]
[illegible] a captura. N: praecedente, contra vero [illegible]
[illegible] praecipue, qui nobis [illegible] negant successionem [illegible]
[illegible] [illegible] vegetativam et postea primum
acquireret sensitivam, tunc daretur successio [illegible] in
[illegible] mediata, ut aliqui volunt, sed [illegible] mediata [illegible]
[illegible] vegetativam et sensitivam nullum [illegible] medium intercederet
[illegible] [illegible] semine [illegible] sensitivo [illegible]
[illegible] conveniens [illegible] illis [illegible]
[illegible] ova excludentes.

Solvuntur obiectiones.

Ob. 1° contra 1. concl. 1ª organorum formatio tam in seminibus · Num: 74

plantarum quam brutorum imperfectorum potest adscribi formae

seminis, veluti plasticae, quales seminibus inesse docet experientia,

2ª Sicut causa intrinseca, quod non potest vita seminum tribui. nam

esse a forma seminis aut alia non vivente provenire potest, ut dis

aliquae declinatio partium, et organizatio valde imperfecta

non potest tamen provenire a principio non vitali; tota illa et perfecta organorum

formatio. nisi quis pariter dicere velit, etiam nutritionem

et augmentationem partium, quae postea non vitali procederet, de vte

plastica dici; an sit forma accidentalis et qualiter distincta

a forma seminis et non; si 1um tunc tamen esset improportionata

ad huiusmodi operationem; si 2um, refutatur eo modo, quo

1um mente, quod causa extrinseca non potest assignari, ut habes

Durandum lib. 2 de gen: animalium cap. 4. ab aliquo extrinsecus

agente effici, quidem neque aut viscera aut alia membra, a ratione

remotum est.

Ob. 2° Semina plantarum et brutorum imperfectorum nequeunt · Num: 39

tenere ullas omnino alias nisi operationes vitales: quod vivunt

contra vestri bona; 1° quia ea esset ibidem operatio otiosa. 2.

quia etiam viventia ante sanguinem non vivit, ergo nulla operatione

vitali omnino ibi deprehenditur. antecedens probatur: si semina

elicerent aliquas operationes vitales, deberent vegetationes atque

has non alias nisi quo. Tamen videtur certa, quia saltem nullam omnino notat

mediatamen 2. probatur 1°, quod nullum praeterea habetur vnde illud vegetorum

2. quia in semine quamdiu manet semen, et in radice ergo in granario

nulla dantur organa pro vegetationibus. 3. quia etiam non dantur

nutrimentum, pro se servari potest toto longo tempore, quo semina manent

quandam integra et incorrupta. ergo Resp. nego ant.

aliqui; ʾo agdo a. dicunt in semine plantarum nutri-
tivo intrinsecio fere sicut hirundines aut glires cap. tpre
tpre hiberno, sedque porro iste intrinsec. sufficere pt seminib[us]
aliquot annos, si tm ob obstruato semen exarstur, qd
bene observant peritiores hortulani; hinc nulla semina libenter
terra mandant, qm illa, quae recenter messe collecta sunt.
ad 3a. nm ad 3a rone dicunt, n[on] hisque illa indiv. [illegible]
sensibile alicuius operoni vegtva ex rone tn et defectu colis
n[on] dae operaone vitale, licet experienz n observet, ga
aliunde pt adee ad. hoc ante ut argtm supponit sine
illa operaone vitali; ee nequit ad rone adeq. annos licet
semina antiqua nequirant germinare n habent organa aut
nt omnis tam perfecta; qm perfecta acquirunt postea
hre tn inchoata et sufficienta ad eliciendas aliquas operae
vegtvas; quod hic celebres fide digni autores testantur. de
microscopijs deprehendentes. ad 3a rone dicunt naa
nutritione dari in ipso semine, n enim dicunt tota substantia
seminis ee aïata, sed illud duntaxat pte, quae dicitur
punctum germinans seu quod in seminibus plantarum sanz
punctum saliens in seminibus aïalium. hinc etsi, ubi sua
probabilitas desit, rerrsus in 2. dra: nec si in aa rati-
pt dari in infantibus. licet in aliis longo tpre nulla elici-
operaones raales, illa sciaa substantia remanet multo tpre
in glirib[us] campestribus, quam illa adant sensaoe, cur n
aa vegtva post multo tpre ea in seminibus plantarum
quin illa edat vegtaone. 2. oppositum certem [illegible]
hoc ees [illegible] ad [illegible] ea rone [illegible] in semine
intermediare inadequate [illegible] in [illegible] seminib[us] [illegible]

in aliā aliā; donec tandem veniant dispoēs, quibus habita vim suam exerere et vitaliter operari queat. Si quaeras quā ratione ... ā... in semine antequam incipiat vitaliter operari, dico ... eandem, qua multi ex adversariis admittunt in formis plantarum et ... repraesentatā, dormiunt. Hoc dico dari in ... alias nullo ... ea ... in morte ... alis, partem modo ... hic dicitur, ... dari in semine ... alias nulla ... lari ..., quod semel ... coepit vitaliter operari; unde colliges responsum ad 2am rationem ... in sanguine ... non admittitur ..., quia in sanguine ... actu ... nullo ... deprehenditur operatio vitalis in semine ante ... actu ... semen; saltem ... aliquo tempore deprehenditur operatio vitalis ..., quod ... transit in carnem et ... coepit operari vitaliter, ... assignari ... unionis ... carnem et ...; ... vero, quod semel transit in germen et incipit ita vitaliter operari, ... assignari ... illa ... si ... praeeffit.

Objectio contra 2am glosam: in semine nulla deprehenditur operatio ... nisi ... quidam capacitas ad ... modi operationes, cum organa non sint ... ad ... aut aliqua ... potest dari ... aliquo ... requiritur, ut ... potest elicere aliquas operationes ... Resp. sufficit, si potest elicere aliquas ..., saltem ... praesertim ... multiplicari debeat ..., et in ... accurri ad ... aut ... aliquo in proportionatos, ... adversarii solo ... admittant, quod ... et ... in semine ... et ... in ... et ..., ... in seminibus careat operatione ... in seminibus ... organa saltem ... tempore.

Num 80 n

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Num 81 m Ob: 49 Si punctum saliens in ovo ead. ē anima ac spra duplex ovi
gallina mā erit pulg atqui hoc n. pt admitti, alias n. possent ova
subva comedi illis diebg quibg ā carnibg abstinendum. ergo x
ead erit pulg: Resp. quod aliqm sui partem videlicet quod punctum
saliens spha et conslbe. cm moraliter et integraliter n. a
pullg, phia conspira dats, conventa dats nā qualiscunq e united
pulli, integraliter tm et n cōformae morali n dats pulg ergo
pler ead etm dets organicum facie ead elaboratum. rao
nemo dubita dupls gd diebg abstinē n. liceat comedere
pullum integraliter et in cōformae moraltei acceptum, ex
n. prohibuerit manducare, cuius gd in cōformae morali carne habet
pulg ante phia spectatg nondum habet carne in cōformae morali
et maa puncti salientis nedum censeatur caro

Num 82 m ob 50 Si semina brutorum infectorum oviparorum dicere etm semina
brutorum perfectorum seu viviparorum et porcis, adhuc hoc n.
pt admitti. Ergo n. v d. nisi pro ovipar is specialis pugnat rao
quae n pugnat pro semnibg viviparorum. Ergo semnibg viviparorum
specialis pugnat rao a n. gi semina oviparorum n. viverent
sagina n. posset assignare coa pditva illig ac, quae spades in
seminibg aliis dicere qdo incipiunt vivere et sua dispormara
organa ov sagina ab or promissio vivente separata et ...
...; hac ante rao n. pugnat pro seminibg viviparorum ...
...; ... in statu ... principio ... hos ...
assignari coa pditva ac quae n. fatu ...

Num 43 m Ob 60 Sentaa de vita seminum ex una parte ē sacda ...
et contraria communi ... doctorum ...
altera parte rao ... etm pugnat contra nos. ... quod
n... ... de claram. ... pots ex eo ... rao
... ex eo gd si semina n. viverent antequam ... n.
... ... pditva nova ...
... debet ... gd semina dico adhuc ...
... principio ... antequam ... ...
... ... n. ...
... ...